

Merfradrag for udgifter til forskning og udvikling

Beskrivelse

Virksomhederne kan straksfradrage deres udgifter til forskning og udvikling selv om investeringerne medfører et afkast over en længere årrække. Virksomhederne har desuden et overparitetsfradrag på deres udgifter til forskning og udvikling.

Erhvervsstøtten består i rentefordelen som følge af adgangen til at straksafskrive og det forhøjede fradrag.

Regler

For det første kan virksomheder straksfradrage deres udgifter til forskning og udvikling (FoU). Det giver en rentefordel sammenlignet med de almindelige afskrivningsregler. Straksfradraget for FoU-udgifter blev indført i 1996.

For det andet har virksomheder et bonusfradrag for FoU-udgifter, der i 2020-2022 udgør 130 pct. op til et loft på ca. 1 mia. kr. Udgifter over loftet kan efter gældende lovgivning fradrages med 108 pct. i 2023 stigende til 110 pct. i 2026. Det følger af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark - Det politiske grundlag for Danmarks regering*, at der skal anvendes 1 mia. kr. bl.a. til et forhøjet FoU-fradrag. Det forhøjede fradrag for FoU-udgifter blev indført i 2017.

Provenuberegningen

I) Straksfradrag for udgifter til forskning og udvikling

Skatteudgiften opgøres som:

Værdi af straksafskrivninger - nutidsværdien af afskrivninger efter almindelige regler

Virksomhederne har for første gang skulle indrapportere deres udgifter til forskning og udvikling ifm. deres selvangivelse for indkomståret 2020 med afregning i kalenderåret 2021. De samlede udgifter er pba. oplysninger fra Skattestyrelsen opgjort til ca. 65 mia. kr., hvilket skønnes at stige til ca. 67 mia. kr. i 2023.

Det antages at virksomhederne uden adgang til straksafskrivninger ville skulle afskrive investeringerne i FoU lineært med 14,3 pct. p.a. svarende til, at investeringen er helt afskrevet efter 7 år. Under denne forudsætning indebærer adgangen til straksafskrivninger en rentefordel for virksomhederne på ca. 0,11 kr. pr. investeret krone opgjort før skat og ved en rente på 4,0 pct. p.a. Rentefordelen opstår fordi nutidsværdien af afskrivningerne efter de almindelige afskrivningsregler kun udgør 0,9 kr. pr. investeret kr. mod 1,00 pr. investeret kr. ved straksafskrivninger. Rentefordelen regnes ved formlen: $1 - \sum_{j=0}^n \frac{\text{værdi}_j \cdot 0,143}{(1+0,04)^j}$. Den anvendte nominelle rente på 4 pct. p.a., til udregning af nutidsværdien, anvendes som et skøn på den strukturelle rente, da det er langsigtede effekter som beregnes. Det lægges beregningsteknisk til grund, at tilbageløbet for de erhvervsstøtteordninger der direkte eller indirekte påvirker opgørelsen af virksomheder og selskabers skattegrundlag udgør ca. 15 pct. af den umiddelbare virkning. Det svarer til det skønnede niveau for en generel ændring i selskabsskattesatsen

Det lægges i tilbageløbsberegningen til grund, at 80 pct. nedvæltes i løn og de resterende 20 pct. går til ejerne. Af de 20 pct. som er overnormal profit antages det, at udlandet har en ejerandel på 40 pct.

Adfærdseffekten afspejler, at en lempelse af erhvervsbeskatningen umiddelbart vil øge virksomhedernes overskud og dermed øge incitamentet til investeringer. Adfærdseffekten antages beregningsteknisk at udgøre 10 pct. af det umiddelbare provenu og arbejdsudbudseffekten antages beregningsteknisk at udgøre ca. halvdelen af den samlede adfærdseffekt.

Antagelserne til beregning af tilbageløb og adfærdseffekter er baseret på Skatteministeriets anvendte regneprincipper jf. *Skatteøkonomisk Redegørelse 2019*.

Merfradraget for udgifter til forskning og udvikling skønnes i 2023 at indebære et umiddelbart mindreprovenu på ca. 1.600 mio. kr. og ca. 1.200 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd jf. *tabel 1*. Udviklingen frem mod 2030 antages at følge BNP.

Tabel 1 Provenuvirkning af Merfradrag for udgifter til forskning og udvikling, 2030

	beskrivelse	kilde / formel	resultat	enhed
Oplysninger				
[1]	BNP - 2022	ØR – Aug22	2.704.886	Mio. kr.
[2]	BNP - 2023	ØR – Aug22	2.774.289	Mio. kr.
[3]	Selvangivne udgifter til FoU - 2022	SKSTS	65	Mia. kr.
[3.1]	Selvangivne udgifter til FoU – 2023	$[3] * (1 + ([2] - [1]) / [1])$	67	Mia. kr.
[4]	Årlig afskrivningssats foruden ordning	SKM	14,3	Pct.
[5]	Nominel rente	SKM	4	Pct.
[6]	Nutidsværdi pr. kr. anvendt på Merfradrag for udgifter til forskning og udvikling	SKM	0,9	kr.
[7]	Rentefordel for virksomhed grundet afgang til straksafskrivning	1-[6]	0,1	kr.
[8]	Normal selskabsskattesats	SKM	22	Pct.
[9]	Tilbageløbssats	SKM	15	Pct.
Umiddelbart mindreprovenu				
[10]	Umiddelbart mindreprovenu	$[3.1] * [8] * [7]$	1.600	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb				
[11]	Tilbageløb	$[10] * [9]$	250	Mio. kr.
[12]	Mindreprovenu efter tilbageløb	$[10] - [11]$	1.350	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd				
[13]	Adfærdsvirkninger med udgangspunkt i virkningen af selskabsskat	SKM	10	Pct.
[14]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	$[12] * (1 - [13])$	1.200	Mio. kr.

Anm.: Provenuskønnene i tabellen er opgjort i 2023-niveau og afrundet til nærmeste 50 mio. kr.

I 2023 kan skatteudgiften forbundet med adgangen til straksafskrivninger beregnes til 1.588 mio. kr. jf. række 10 i tabel 1.

II) Bonusfradrag for udgifter til forskning og udvikling

Skatteudgiften opgøres som:

*Bonusfradrag*udnyttelsesgrad*udgifter til egen forskning og udvikling*selskabsskattesen*

Virksomhederne har for første gang skulle indrapportere deres udgifter til forskning og udvikling ifm. deres selvangivelse for indkomståret 2020 med afregning i kalenderåret 2021. De samlede udgifter er opgjort til ca. 65 mia. kr., hvilket skønnes at stige til 67 mia. kr. i 2023, hvoraf 36 mia. kr. er under loftet og 31 mia. kr. er over loftet, pba. oplysninger fra Skattestyrelsen.

Ligesom i forbindelse med provenuvurderingen ved indførelsen af fradraget antages det beregnings-teknisk at 2/3 af bonusfradraget vil blive udnyttet. Den varige virkning forbundet med bonusfradraget beregnes til 978 mio. kr. jf. række 13 i tabel 2. Det bemærkes, at provenuberegningen er lavet på baggrund af en sats for bonusfradrag på 10 pct., som satsen stiger til i 2026.

Der er i denne beregning brugt samme antagelser om tilbageløb og adfærdseffekter jf. Skatteøkonomisk Redegørelse 2019.

Bonusfradraget for udgifter til forskning og udvikling skønnes i 2023 at indebære et umiddelbart mindreprovenu på ca. 950 mio. kr. og ca. 750 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd jf. tabel 2. Udviklingen frem mod 2030 antages at følge BNP.

Tabel 2 Provenuvirkning af Bonusfradrag for udgifter til forskning og udvikling, 2030

	beskrivelse	kilde / formel	resultat	enhed
Oplysninger				
[1]	BNP - 2022	ØR – Aug22	2.704.886	Mio. kr.
[2]	BNP - 2023	ØR – Aug22	2.774.289	Mio. kr.
[3]	Selvangivne udgifter til FoU - 2022	SKSTS	65	Mia. kr.
[3.1]	Selvangivne udgifter til FoU – 2023	$[3]*(1+([2]-[1])/[1])$	67	Mia. kr.
[4]	Merfradrag sats	SKM	10	Pct.
[5]	Udnyttelsesgrad af bonusfradrag	SKM	66,7	Pct.
[6]	Bonusfradrag	$[3.1]*[4]$	6.670	Mio. kr.
[7]	Normal selskabsskattesats	SKM	22	Pct.
[8]	Tilbageløbssats	SKM	15	Pct.
Umiddelbart mindreprovenu				
[9]	Umiddelbart mindreprovenu	$[6]*[5]*[7]$	950	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb				
[10]	Tilbageløb	$[9]*[8]$	150	Mio. kr.
[11]	Mindreprovenu efter tilbageløb	$[8]-[9]$	850	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd				
[12]	Adfærdsvirkninger med udgangspunkt i virkningen af selskabsskat	SKM	10	Pct.
[13]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	$[9]*(1-[8]-[16])$	750	Mio. kr.

Anm.: Provenuskønnene i tabellen er opgjort i 2023-niveau og afrundet til nærmeste 50 mio. kr.

Arbejdsudbud

Ordningen skønnes at øge arbejdsudbuddet med 300 fuldtidspersoner. Det er ved opgørelsen af effekten på arbejdsudbuddet og samfundsøkonomien lagt til grund, at merfradraget har samme effekt på investeringerne som en nedsættelse af selskabsskatten. Der er ved opgørelsen ikke indregnet evt. spillover-effekter.

Samfundsøkonomi

Ordningen skønnes at indebære en samfundsøkonomisk gevinst på ca. 88 mio. kr. Det er med opgørelsen af effekten på arbejdsudbuddet og samfundsøkonomien lagt til grund, at ordningen har samme effekt på investeringerne og arbejdsudbud som en nedsættelse af selskabsskatten. Det bemærkes, at der i beregningen ikke er medregnet evt. positive eksternaliteter, da disse ikke er kvantificerbare.

Tabel 3. Samfundsøkonomisk virkning af merfradrag for udgifter til forskning og udvikling, 2030

Afskaffelse (faktorpriser)							
Mio. kr. (2023-niveau)	Merfradrag for udgifter til forskning og udvikling			Lumpsum-skat eller -overførsel		Forskel	
	Staten	Borgere	Udlandet	Staten	Borgere	Staten	Borgere
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]=[1]-[4]	[7]=[2]-[5]
Umiddelbar virkning	2.550	-2.300	-250	2.300	-2.300	250	
Tilbageløb	-400			-350		-15	
Adfærd ekskl. AU	-180					-180	
Eksternalitet							
I alt ekskl. AU	2.000	-2.300	-250	1.950	-2.300	60	
Arbejdsudbud	-75			51		-130	
I alt	1.950	-2.300	-250	2.000	-2.300	-69	

Omregning til samfundsøkonomisk virkning ved ordningen (forbrugerpriser)			
Mio. kr. (2023-niveau)	Faktorpriser	Forbrugerpriser	Pr. støttekrone
	[8]=-[6] ¹⁾	[9]=[8]/(1-0,21)	[10]=[9]/[1]
Samfundsøkonomisk virkning	69	88	0,05

1) Af beregningstekniske grunde er den samfundsøkonomiske virkning i søjle (6) opgjort for en afskaffelse af ordningen, mens søjle (8)-(10) viser den samfundsøkonomiske virkning ved at have ordningen. Derfor skifter fortegnet fra den øverste del af tabellen til den nederste del.

I tabellen kan afrundinger medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

Kilde: Skatteministeriet